

Broj: 03-45.1-36-1228-1/19
Istočno Sarajevo, 11.10.2019. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i Prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 46. sjednici BAS/TC 14, održanoj 10. oktobra 2019. godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 14 *Lična zaštitna oprema*

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 14, *Lična zaštitna oprema* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 14) obuhvata standardizaciju u oblasti sigurnosti, kvaliteta i karakteristika lične zaštitne opreme, osim opreme za zaštitu od nuklearne radijacije.

BAS/TC 14 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CEN/TC 79, *Respiratory protective devices (Oprema za zaštitu organa za disanje)*;
- CEN/TC 85, *Eye protective equipment (Oprema za zaštitu očiju)*;
- CEN/TC 122, *Ergonomics (Ergonomija)*;
- CEN/TC 136, *Sports, playground and other recreational equipment (Oprema za sport, igrališta i druga rekreaciona oprema)*;
- CEN/TC 158, *Head protection (Zaštita glave)*;
- CEN/TC 159, *Hearing protectors (Slušni štيتnici)*;
- CEN/TC 160, *Protection against falls from height including working belts (Zaštita od pada sa visine uključujući radne pojaseve)*;
- CEN/TC 161, *Foot and leg protectors (Štitnici za stopalo i nogu)*;
- CEN/TC 162, *Protective clothing including hand and arm protection and lifejackets (Zaštitna odjeća, uključujući zaštitu ruku i prsluke za spasavanje)*;
- ISO/TC 83, *Sports and recreational equipment (Sportska i rekreaciona oprema)*;
- ISO/TC 94, *Personal safety - Protective clothing and equipment (Lična zaštita - Zaštitna odjeća i oprema)*;
- ISO/TC 159, *Ergonomics (Ergonomija)*.

BAS/TC 14 je formiran Rješenjem direktora *Zavoda za standardizaciju, mjeriteljstvo i patente Bosne i Hercegovine* o formiranju Tehničkog komiteta br. IP-3323/98-02 KZ od 23.11.1998. godine. Trenutno je aktuelno Rješenje o promjenama u Tehničkom komitetu BAS/TC 14 br. IP-00372/13-03LJ od 04.11.2013. godine.

Tehnički komitet BAS/TC 14 je formiran radi:

- analize potreba i pripreme prijedloga za preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda;
- razmatranja inicijativa i utvrđivanja programa i planova rada u području djelovanja;
- razmatranja i utvrđivanja metoda rada i aktivnosti na izvršavanju planova rada TC-a;
- osnivanja radnih grupa (WG) i *ad hoc* grupa (AG) te definiranja njihovih područja rada i zadataka;
- usklađivanja planova rada WG-a;
- pripremanja i utvrđivanja nacrti i prijedloga BAS standarda;
- razmatranja mišljenja, primjedbi i prijedloga dobijenih u toku javne rasprave;
- pripremanja i prezentiranja stručnih mišljenja odgovarajućim tijelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju u skladu s procedurom pripreme međunarodnih i evropskih standarda, te korištenja drugih mogućnosti uključivanja u njihov rad;
- saradnje s drugim tehničkim komitetima i subjektima koji se bave aktivnostima u vezi sa standardizacijom.

Takođe, za predmete standardizacije iz oblasti rada BAS/TC 14 za koje ne postoje evropski standardi i drugi standardizacijski dokumenti, BAS/TC 14 može da donese odluku o preuzimanju međunarodnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, a ako oni ne postoje, može da donese odluku o preuzimanju nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata drugih zemalja, s kojima Institut ima potpisan ugovor, kao i o izradi izvornih BAS standarda.

2. Poslovno okruženje

2.1 Opšte

Donošenje standarda iz oblasti zaštitne opreme je od velikog značaja zbog eliminisanja barijera u trgovini, kao i zbog smanjenja cijene proizvoda primjenom harmoniziranih standarda i specifikacija. Prodaja neusklađenih i nesigurnih proizvoda može ozbiljno ugroziti zdravlje korisnika, što povlači i pad ugleda proizvođača takve opreme, tako da je u interesu svih korištenje opšteprihvaćenih međunarodnih/evropskih standarda. Ova oprema obuhvata opremu za zaštitu glave, očiju, ušiju, respiratornih organa, opremu za zaštitu od pada s visine i sl. To je veoma široka lepeza proizvoda koji se se intenzivno koriste u mnogim oblastima, a glavna svrha je zaštita zdravlja ljudi. Zbog toga je veoma bitno da ova oprema bude sigurna i pouzdana i da korisnici imaju na tržištu na raspolaganju opremu visokih performansi.

U Bosni i Hercegovini je na snazi Naredba o ličnoj zaštitnoj opremi („Sl. glasnik BiH“, broj 75/10), koja predstavlja transpoziciju Direktive 89/686/EEC.

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

1. Oprema za zaštitu organa za disanje:

- svjetsko tržište zajedno sa Evropskom unijom vrijedi oko 3 milijarde eura
- tržište Evropske unije vrijedi oko 1 milijarde eura. (**izvor: CEN/TC 79 Business Plan od 2014-08-26*)

Oko 2/3 tržišta je oprema za filtriranje, a 1/3 je oprema koja zavisi od ambijentalnog zraka (uključujući opremu za ronjenje)

Godišnja stopa rasta se procjenjuje na 2% u Evropskoj uniji.

2. Oprema za zaštitu sluha:

Za ove proizvode na evropskom tržištu proizvodi moraju imati EC certifikat o ispitivanju tipa, a to ispitivanje se uglavnom bazira na evropskim standardima koje donosi komitet CEN/TC 159.

U industriji gdje su radnici izloženi buci (novi buke dostiže ili je veći od 85 dB) obavezna je upotreba slušnih štitičnika, što automatski postavlja zahtjev za nabavkom ove opreme. To s druge

---

strane postavlja zahtjev za standardizaciju da postavi zahtjeve za opremu koja će na najbolji način štiti zdravlje radnika i omogućiti puni kapacitet njihove radne angažovanosti.

3. Oprema za zaštitu glave

Oprema za zaštitu glave je namijenjena za zaštitu glave korisnika pri padovima na radnom mjestu ili tokom rekreacije.

Ova oprema spada pod odredbe Direktive 89/686/EC, koja se odnosi na ličnu zaštitnu opremu, kao i pod odredbe Direktive 89/656/EEC, koja se odnosi na minimum zahtjeva za zdravlje i sigurnost radnika koji koriste ličnu zaštitnu opremu na radnom mjestu.

4. Oprema za zaštitu očiju

Oprema koja štiti oči i lice je jedna od najbitnijih vrsta lične zaštitne opreme. Koristi se u raznim aktivnostima: radna mjesta, rekreacija, odmor, sportske aktivnosti, domaćinstvo i dr. Uloga joj je da zaštiti korisnika od opasnih rizika koji mogu dovesti do nepovratnih povreda i invaliditeta.

Tržište ove opreme je zbog široke primjene ogromno i vrijedi milijarde, a industrija je veoma kompleksna i dinamična. U Evropi je veliki udio uvoza jeftine opreme iz Azije i u stalnom je porastu, ali proizvođači u Evropi i dalje ima visoku stopu izvoza kvalitetne robe.

2.3 Zahtjevi tržišta

Standardi koje donosi Tehnički komitet BAS/TC 14 služe kao osnova za izradu specifikacija za zaštitnu odjeću, obuću i drugu zaštitnu opremu u procesu proizvodnje. Kupci standarda iz oblasti lične zaštitne opreme su proizvođači (industrija, mala i srednja preduzeća), korisnici lične zaštitne opreme (u daljem tekstu LZO), akreditovane laboratorije za ispitivanje i kontrolu osobina LZO, i sl. Zbog toga je redovno ažuriranje standarda i drugih standardizacijskih dokumenata neophodno.

2.4 Aspekti zaštite okoline

Potreba da se smanje potencijalni uticaj proizvoda na okolinu postoji u svim fazama životnog ciklusa proizvoda. Tehnički komitet BAS/TC 14 kroz standarde za proizvode nastoji da podrži održivu proizvodnju i trgovinu. Međutim, postoje slučajevi gdje sigurnost ima prioritet nad okolinskim aspektima, kao na primjer u slučaju lične zaštitne opreme za respiratorne organe.

Potencijalni uticaji na okolinu su odgovornost proizvođača opreme, a oni trebaju da poštuju važeću zakonsku legislativu iz oblasti okoline.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 14

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 14 jesu sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

4. Zainteresovane strane

Sve zainteresovane strane u BiH su pozvane da učestvuju u radu ovog Tehničkog komiteta, uz osiguranje ravnopravnog učešća i zastupljenosti svih interesnih grupa. Moguće je i učešće u statusu posmatrača, pod određenim uslovima koji su utvrđeni Internim pravilima Instituta za

---

standardizaciju BiH. Sve zainteresovane strane mogu da predlože usvajanje određenih standarda.

Zadatak ovog tehničkog komiteta je da u narednom periodu u svoj rad uključi što je moguće veći broj zainteresovanih strana.

5. Ciljevi i strategije za njihovo ostvarivanje

5.1 Ciljevi

- Usvajanje standarda iz oblasti lične zaštitne opreme (zaštita glave, ruku, nogu, ušiju, očiju, organa za disanje, zaštita od pada s visine, itd), u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine;
- Usklađivanje nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i/ili međunarodnim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima;
- Preispitivanje svih BAS standarda u roku od pet godina od njihovog objavljivanja i donošenje odluke o povlačenju onih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koji imaju isto područje primjene kao evropski ili međunarodni standardi ili drugi standardizacijski dokumenti;
- Zastupanje interesa BiH u oblasti rada Tehničkog komiteta pred odgovarajućim evropskim i međunarodnim komitetima za standardizaciju kroz učestvovanje bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih tehničkih komiteta;
- Primjena osnovnih principa standardizacije;
- Promovisanje interesa Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine;
- Odgovor na zahtjeve zainteresovanih strana.

5.2 Strategija za ostvarivanje ciljeva

Ostvarivanje ciljeva BAS/TC 14 zasniva se na definisanju prioriteta rada, a to su:

- Praćenje rada korespondentnih komiteta i preuzimanje novih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata;
- Povećanje broja bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih korespondentnih komiteta;
- Prevođenje što većeg broja standarda na jedan od službenih jezika u BiH;
- Povećanje broja zainteresovanih strana koje će učestvovati u radu BAS/TC 14;
- Sprovođenje periodičnih sistematskih pregleda i preispitivanja svih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje je pripremio BAS/TC 14, kako bi se obezbijedila validacija primjene za sve zainteresovane strane koje koriste ove standarde;
- Revidiranje tekstova povučenih BAS standarda objavljenih na jednom od službenih jezika u BiH u skladu s novim izdanjima evropskih ili međunarodnih standarda, kako bi se održao ili povećao broj objavljenih BAS standarda nastalih preuzimanjem evropskih i/ili međunarodnih standarda na jednom od službenih jezika u BiH;
- Informisanje članova BAS/TC 14 o revidiranim Internim pravilima za standardizaciju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine.

6. Faktori koji mogu uticati na ispunjenje i implementaciju programa rada

- Nedovoljno učešće domaćih stručnjaka u donošenju BAS standarda;
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i predloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;

-
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 14;
  - Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 14 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 14 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda.
  - Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 14 i Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 14 usklađene su s planovima rada Tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
- druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju Bosne i Hercegovine;
- druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 14,
2. a/a.

DIREKTOR

.....
Aleksandar Cincar

---

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a